

ning, at den har været Sædet for de Institutioner, jeg nævnte, og saa har det sin Betydning, at denne By den Dag i Dag er Sædet for forskjellige Institutioner. Jeg skal ikke nævne Latinskolen, jeg skal ikke omtale, at der residerer en Biskop der o. s. v., men jeg holder mig særlig til, at der er Overretten, Kreditforeningen og Sindssygeanstalten. Jeg mener nemlig, at det vel ikke har Meget at betyde, at sige, at der er en Overret, forsaavidt det skulde betyde, at man der ved mente, at Syllands Behøvere saa kom til at gjøre jevnlige Reiser til Viborg; thi det veed jeg meget vel, at de ikke gjøre, fordi de have en Sag, der skal føres i Viborg, men det har dog sin Betydning, at der er en Overret, idet denne samler en Kreds af mere eller mindre literært uddannede Personer. Den samme Betydning har det, at der er en videnskabelig, medicinsk Anstalt, som Sindssygehospitalet er, og det har ogsaa sin Betydning, at Viborg paa en vis Maade er Centralpunktet for en saadan Virksomhed, som jo en Kreditforening uregtelig er, den samler helt naturligt en hel Del Mænd, som ville kunne blive de naturlige Bærere af et mere aandeligt Livs Udvikling. Og saa her paaberaaber jeg mig Erfaringen; thi der er Ingen, som kender Forholdene i Sylland, der vil negte, at om det end stundom er halvveis Spøg, at man har kaldt Viborg for Syllands Athen, saa er det dog, naar man ser tilbage paa den sidste Menneskealder, fortrinnsvis Viborg, hvor der har været et aandeligt Liv i mange Retninger, iøvrigt ogsaa i politisk Henseende indtil de senere Aar. Man har endelig — og det er vel egentlig det, der spiller den væsentligste Rolle — gjort gjældende for Aarhus, at det skulde være saa vigtigt at skabe en stor Stad, en Hovedstad i Sylland. Som sagt jeg ønsker Aarhus al mulig Udvikling, jeg ønsker en kraftig Udvikling, særlig ogsaa af den jydsk Natur, af det jydsk Følelses og den jydsk Folkeand, men jeg er iøvrigt ingen Under eller Ven af den jydsk, saalidt som af den synske Partikularisme, og det er mig noget tvivlsomt, om man egentlig vil fremme Udviklingen af den jydsk Folkeand og for saa vidt af denne særegne Art af nationalt Liv i Danmark herved. Man er ofte saa misforpøiet med, hvad man kalder Kjøbenhavneri, ved at Kjøbenhavn har stor Overmagt, hvorfor da mulig skabe et nyt Kjøbenhavn i Sylland? Naar man iøvrigt til Støtte for at henlægge Arkivet til Aarhus, ansøger det, at Aarhus bør uddannes til at være Centralpunkt, der skal Alt samles, der skal navnlig ogsaa Hovedsædet være for den høiere, aandelige Udvik-

ling, være et Universitet eller hvad man vil kalde det, saa kan jeg ikke Andet end i den Henseende udtale som min Mening, at jeg i det Hele ikke tror, at det vil være rigtigt, om man vilde skabe et nyt Universitet i Sylland; men hvis man skulde anse det for rigtigt at gaa denne Vej, saa kan der for det Første tvivles, om det vilde være ubetinget heldigt at henlægge dette Universitet netop til en stor Stad. Undervejs trives Universiteterne nok saa godt andre Steder som netop i Hovedstæderne. I visse Retninger kan det have sin Fordel, at Universitetet er i den store By, hvor der pulserer et raskere Liv, men i andre Henseender kan det sandelig ogsaa have sin Fare og sine Fristelser, og vi behøve ikke at gaa langt mod Nord eller Syd for at finde Exempler paa, at man ikke har villet henlægge Universiteterne til Hovedstæderne. Vil man endelig have et Universitet i Sylland, tror jeg uregtelig, det vilde være langt at foretrække at lægge det i Viborg fremfor i Aarhus. Det er mig kjært i saa Henseende at kunne henvise til Andres Udtalelser, Andres Meninger og ikke at støtte mig i den Henseende alene paa mig selv. Jeg vil nævne mit Kilde. Jeg tror, det er en god Hjemmel, den maa i alt Fald bære Ansvar for den historiske Rigtighed af, hvad jeg her anfører. Jeg sigter til Trapp. Man vil i hans "Statistisk Beskrivelse af Danmark" finde en Udtalelse om Viborg, hvormed jeg skal tillade mig at slutte, da den staar i nær Forbindelse med dette Universitetsspørgsmaal. Han udtaler Følgende: "Ligesom Viborg ved sin Beliggenhed synes at være fortrinlig skikket til et Centralpunkt for den høiere videnskabelige Dainelse i Provindsen, saaledes har ogsaa noget Saadant oftere været projekteret. Baade Christian IV og Frederik III paatænkte her et Gymnasiums Oprettelse ved Siden af Latinskolen, ligesom i de andre Stiftssteder, men Planen blev igjen opgiven. Da Universitetets Bygninger i Kjøbenhavn vare brændte 1728, skal det have været paatænkt at forlægge Universitetet til Viborg, og da denne Ide ikke kom til Udførelse, androg Stiftsprovst Dychnius paa, at der maatte oprettes et Universitet i Viborg, hvortil der ogsaa i den nyeste Tid gjentagne Gange har været gjort Forslag". Naturligvis, det, at forskellige Mænd og at man til forskellige Tider har haft Ideer og Tanker i den Retning, afgiver ikke noget umodigeligt Bevis for, at det er rigtigt; men naar der saaledes til gjentagne Tider og fra forskjellige Sider har været Tanker i den Retning, maa man tillade mig heri at finde dog et Vidnesbyrd